

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 „ — „
Negyedévre . 5 „ — „
Egy óra . . 1 „ 70 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felhívások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl

Városi közgyűlés.

Pécs, 1900. február 12.

Látszólag érdektelen volt a mai városi közgyűlés tárgysorozata, a városatyák a választások idejét kivéve sem nagy számban töltötték meg a padokat, mégis délutáni egy óráig csak a felét tudták lemorzsolni a tárgyalásra kitűzött tárgyaknak. Egyik-másik tárgynál ugyanis olyan terjedős mederben folyt a tanácskozás, a mely a tárgy fontosságával éppen nem állott arányban.

És ezt a városi közgyűléseken gyakran észlelhető jelenséget rendszerint az okozza, hogy a városatyák készületlenül, a tárgyalandó ügyek előzetes ismerete nélkül jönnek a közgyűlésre s a legtöbb időt aztán a fölvilágosítás adás veszi igénybe. Ezért csak megelégedéssel fogadhatjuk a polgármesteri jelentésnek azt a részét, a mely arról szól, hogy a polgármester most dolgozik a városi ügyek megbeszélése s előzetes nyilvánossá tétele végett valamilyen módozat megállapításán.

Ez a módozat pedig — mint azt lapunkban már többször említettük — nem lehet más, mint egy városi kör szervezése, melynek minden városatya tagja lenne s a melyen a tanács tagjai ismertetnék a közgyűléseken tárgyalásra kerülő ügyeket. Volt ugyan már ilyen polgári körünk, de annak működését az bénította meg, hogy azt a terony alól ferde szemmel nézték s azért az olyan városatyák, kik

„gutgesinnt“ hírében akartak állni, feléje sem néztek, a tanács tagjai pedig pláne idegenkedtek tőle s így a kör egyes tagjainak kellett az ügyeket előzetesen tanulmányozni, a mi nagy fáradsággal járván, lassankint ezek buzgalma is ellankadt.

Ha a városi kör olyképp szerveztetik, mint fentebb jeleztük, ez csak előnyére válhat a városnak s a közgyűlések vitáit is magvasabbakká, de e mellett mégis kevésbé terjedősekké fogná tenni.

Magának a mai közgyűlésnek lefolyásáról az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

Alig negyven városatya jelenlétében nyitotta meg báró Fejérváry Imre dr. főispán pont 9 órakor a közgyűlést s csak azután jött még be a zöm, kiket a választások vontak s kik máskor alig láthatók a város közgyűlési termében.

A jövő rendes városi közgyűlést április 17-dikére tűzte ki a főispán s mert napirend előtt ki sem kívánt felszólalni, következett az ötvenhárom pontból álló tárgysorozat, melyhez ötvennegyediknek járult az I. osztályu számtisztviseli állás betöltésének a napirendről levétele s elhalasztásig szükséges intézkedések megtétele iránti tanácsi javaslat. A tárgysorozat első pontja volt:

a polgármesteri jelentés.

Majorossy Imre polgármester maga olvasta fel jelentését, melyben a tisztviselői ügyeknél megemlékezett Rónaky Ignác és Hammerli Mihály nyugdíjazásáról, kik buzgó tisztviselői működésükért elismerést érdemelnek. A községügyet a szörványosan uralgó járványok miatt kedvezőnek nem jelentheti. Eset-

leges nagy ragályos kórok fellépte esetére egy külön járványkórház létesítése iránt most folynak a munkálatok. A közművelődés terén a városi muzeum létesítését fontos kérdésnek jelzi a jelentés, mely terjedelmesen érvel egy városi muzeumnak hatósági és társadalmi uton, magánosok gyűjteményeinek összevegyítésével leendő alkotása mellett. A városi háztartást illetőleg bár az adók lassan folynak be, zavar a pénztárban nem állt be, mert a fogyasztási italadó kártalanítási összegére előleget kapott a város a kormánytól. A házbérkrajcárok bevezetése iránt is folynak a munkálatok. Beruházás tekintetében a nagy állatvásár ügye van kivétel alatt s a pünkösdi vásáron már az új vágóhid melletti téren lesz tartható az állatvásár. A visellátás kérdésében folynak a töltési próbafurások. Eddig 50 méterre haladtak. A próbafurás havonként 600 koronába kerül, mely fedezetet talál a 30 ezer koronás hitelből még meglevő 8900 koronában. A tettyei vízfartók teltek lévén, az összes csapok megnyitattak és a közutak eltávolítottak. A gazdasági viszonyok terén legfontosabb a pénzkamatláb normalissá válásának mutatkozása. Ezért a városi Tanács megbízandó a városi háztartás és munkaprogramm rendezésére szükséges pénzügyi műveletek iránt javaslattétellel. Az emberbaráti intézmények sorain a szegényügy egyöntetű rendezése végett most folynak a munkálatok. Az igazságügy és jogszolgáltatás terén fontos az ez év elsején életbelépett új bünvádi eljárás. A kihágások száma különben ez évben lényegesen apadt. Az ügyeket illetőleg a városi törvényhatósági közutak rendben vannak. Pénztár-vizsgálat a házi és fogyasztási pénztáraknál tartatott. A fogyasztási pénztárhoz kaucióval bíró egyén kirendelése iránt az előzetes intézkedések megtétek. A katonai ügyi osztály munkásságát az ujoncozási előmunkálatok be-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Az Ő emléke.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —
Irtta: Bitter Illés.

Minden nemes eszméért tudott lelkesedni; szerető szívében helyet talált minden, ami szép, igaz és jó, mint ahogy a virág kelyhén ringó harmatcseppben ott ragyog az egész földet bevilágító nap.

Valón méltó arra, hogy sok népek gyönyörűségére megörökítsük e kedves képet, mielőtt a köznapi élet forgataga lerázná az emlékezés virágáról és kristály ragyogását fel-szívna a föld.

Nincs is senki azok között, kikben megvan a fogékonyság az eszmény kultusza iránt, aki nem kívánna, hogy hősi neve üdvös tanulságul fenn maradjon az emberi emlékezés határáig. Mert nemcsak az emberirtó csatáknak, az emberszeretnek is megvannak a maga vértanúi, kik tudnak tűrni, szenvedni ideáljukért: embertársukért; kik babozás nélkül mondanak le saját jólétükről, anyagi előnyeikről csak azért, hogy megvalósítva lássák lelkiük szent felbuzdulásának tárgyát: felebarátjuk anyagi s erkölcsi gyarapodását. Egyik

olyan tiszteletet keltő, mint a másik, egyformán méltó arra, hogy példaképül álljon a késő nemzedék előtt.

Innen érthető Pécs társadalmának az a jóleső egyértelműsége, melylyel b. Zsinkó István kanonoknak, a felebaráti szeretet csodálatraméltó hősnének emlékét meg akarja örökíteni. Még az a versengés is, mely az eszme megvalósítására nézve küzd az emberek között, még az is felemelő, hisz onnan ered, mert mindegyik a legméltóbban akarja a boldogultnak nagy nevét az utókorra átszarmaztatni. Az lenne a legszebb, a legkiegelőbb, ha — ami a legutóbbi püspöki körlevél után kezd határozottabban kibontakozni előttem — a két felfogást valamiképpen össze lehetne egyeztetni; ha az alapítvány és a szobor ideáját — mindig csak mellszoborra gondolok — valami egységes emlékműben lehetne megtestesíteni.

Mert nekem úgy tetszik, hogy a szobor gondolatát egyszerűen elejtenünk nem szabad; hogy sokkal magasabb, szebb, az eszményi felfogásnak megfelelőbb, ha látható jel is hirdeti emlékét. Hiszen nemcsak nevét akarjuk megörökíteni, hanem azt a tiszteletet és hálát is örökölni akarjuk hagyni az utódokra, melylyel életében Őt öveztük. Azt óhajtjuk, hogy sok évek múltán, mikor már senki sem lesz közülünk, kik Őt annyira becsültük, kiket Ő annyira szeretett; mikor már mások vettek

át tőlünk az élet terhét, akkor is, azok is hadd tudják, mint tüntette ki Őt a társadalom, melynek javát hosszú időn át oly önzetlenül szolgálta. Már pedig az alapítvány magában véve csak a nevet őrzi meg, de nem fejezi ki eléggé azt, hogy ez egy egész városnak, egy egész megyének a hódolata, a szeretete, a kegyelete egy olyan férfiu iránt, kit kortársai százezrek közül találtak érdemesnek arra, hogy nevét a feledéstől megmentsék.

S nem hiszem, hogy egy is volna ezek közül, aki azt akarná, hogy Zsinkó István neve egy sorba kerüljön azokéval, kik a modern filantropia szavát követve, nagy fölöslegükből itt-ott a szegényeknek is dobnak néhány morzsát, hogy megvásárolják vele a világ dicséretét; kik a divatos humanizmus értelmében szeretik az embert, de csak úgy, mint a méhet, mely a mézet gyűjti; mint az erdei fát, mely árnyékot ad és zöld lombokat hajt.

Szobrot az érdem elismeréséül! Mennyi üdeség van e gondolatban! Mintha csak most szakítottak volna le az idealizmus arany fájáról. És szépségem úgy elmereng tekintetünk! Ebben az önös világban, mikor az utilitarizmus még a legszentebb dologban is oly bántó cinizmussal alkuszik és vásárt csinál; mikor mindenki éhes, mindenki csak nyerni akar és hiuz szemmel lesi, honnan szerezhetne valamit, amivel nem az életszükségeit elé-

fejezése vette igénybe. A fegyelmi ügyek egy része befejeztetett s a többiek is befejezéshez közelednek. A várost érdeklő egyéb ügyek során kiemeli a jelentés, hogy *Multnyánszky Béla* bizottsági tag felszólalása folytán a tisztí ügyész megvizsgálta a város ingatlanainak telekkönyvi állapotát. A tisztí ügyész jelentése szerint 28.500 frt és 440 pengő forint kifizetetlen, de a városi költségvetés terhei közé fel is vett adósság terheli a város ingatlanait. S mintegy 15.500 frt van mellékjelzálogként szintén bekebelezve egy ingatlanra, hol a főjelzálog magántulajdonon fekszik. Ennek törlése nem eszközölhető. Végül 2500 frtnyi kifizetett, de még nem törölt teher törlése iránt az ügyész most megtette a szükséges intézkedéseket. Az ügyészi failletményeket illetőleg hivatkozik a jelentés egy 1879-ben hozott közgyűlési határozatra, mely szerint az ügyésznek 8 köbméter városi fa szállítandó, mert hivatalos helyiséget nem kap s irodáját fűteni kell. Végül jelenti a polgármester, hogy a városi ügyek megbeszélése s előzetes nyilvánossá tétele végett a módoszatok megállapításán most dolgozik.

A közgyűlés nem volt puszkaporos hangulatban. A meglehetősen sablonos és pusztá tervekkel foglalkozó jelentést tehát egyszerűen tudomásul vették.

Következett ezután a belügyminiszter rendelete a folyó évi

költségelőirányzat

jóváhagyása tárgyában s ennek kapcsán tanácsi előterjesztés.

Tróber Aladár dr. főjegyző felolvassa a miniszteri rendeletet, mely jóváhagyja az 1.202,574 korona bevételből és 1.657,872 korona kiadásból álló, tehát 355.298 korona fedezetlen kiadást feltüntető folyó évi költségvetést s megengedi, hogy a fedezetlen kiadás fedezésére minden korona egyenes adó után 52 fillér pótdadó vetessék ki.

Megjegyzi azonban a miniszter, hogy a nyugdíjalap és a vízvezetési alap költségvetése ezentúl külön készitendő s az összköltségvetésbe nem illeszthető be.

A tanács javasolja, hogy a jóváhagyás tudomásul vétessék. Azonban a két külön költségvetésre nézve a főszámvevő véleménye alapján kéri, hogy felirat intéztessék a miniszterhez, hogy ezektől tekintsen el. Mert a nyugdíjat ugyanis a városi pénztár fizeti s a költségvetést csak elapróznák s az áttekinthetést nehezíték meg a külön költségvetéssel; a vízmű költségvetése most elkészült ugyan már, de ennek is az összköltségvetésbe beillesztése a

githesse ki, hanem a nagyra nevelt igények, a gyönyör és élvezet falánk száját tömhesse be rövid időre; ebben a számító korban, mikor csak az nagy, kinek duzzadt az erszénye: szobrot akarnak állítani annak az embernek, ki önként lett szegény, csak azért, hogy másokat gazdagítson; kit cselekedeteiben soha sem a saját érdeke, hanem mindig a mások boldogsága vezérelt.

Önzetlen embert önzetlenül tisztelni, ideális embert minden anyagi gondolattól menten, az eszmény magaslatára emelni: bűvös fény, mely legalább pillanatnyi derűt vet a sötét Salvator-festményre!

És ha a jövő embere a már meglévő szobrunkra mutatva büszke önérzettel hirdeti majd, hogy im ezek mind az ő nagy alkotásai, erre a másikra tekintvén, mely a mi lelkünkben most még csak óhajképen él, áradozó szívvel és könnyes szemekkel mondja majd az ámuló vándornak, hogy ez volt az, kit lelke terhes kinesei, pazarló szegénysége miatt kortársai példaképpen állítottak oda minden időknek.

És én erősen hiszem, hogy ha állani fog az a szobor, szemléleténél sokak lelkére árad világosság és melegség. Elmegy majd mellette a gazdag és látván a szeretet evangelistájának nemes alakját, megelevenedik előtte az Úr parancsa: »Szeressétek egymást, mint én szeretlek titeket«, és éledni fog szívében a vágy,

jövőre is kívánatos a fentebbi okokból. A mi pedig azt illeti, hogy a belvárosi templom és a Szentháromság-szobor restaurálása s a város szabályozásra felvett összegeket — a kölcsönök közgyűlési megszavazásáig — a köztemető és a katonai gyakorlóterre felvett tételeket pedig a teljes kivitelig nem hagyja jóvá, illetve függőben tartja a miniszter, ez is tudomásul veendő.

A közgyűlés a javaslat szerint tudomásul vette a rendeletet s következett

három miniszteri leirat.

Elsőnek felolvasták a belügyminiszter leiratát, hogy a közoktatásügyi miniszter *nem fogadja el* a közgyűlésnek azt az ajánlatát, hogy a főreáliskola épületét vegye át az állam, azzal a feltétellel, hogy egy külön telken felépíteti s a város a 4000 frtos hozzájárulástól felszabadul.

A közgyűlésnek mit volt mit tennie: egyszerűen tudomásul vette ezt a leiratot is.

Következett a kereskedelmi miniszter leirata, melylyel a pályaudvar kibővítésére megszavazott 84 ezer forint hozzájárulási összeg lefizetésére folyó év augusztus 31-ig halasztást ad.

Majorossy Imre polgármester megjegyzvén, hogy ez méltányos a mai nehéz pénzügyi viszonyok között a várossal szemben s a lefizetés ugyanis csak ez év végén, vagy a jövő év elején lesz majd szükséges: a közgyűlés tudomásul vette a halasztást.

A földmívelési miniszter jóváhagyta a *faiskolákról és fásításról* szóló szabályrendeletet s leiratában elrendelte az eperfák tenyésztését és ültetését a *selyemhernyó-tenyésztés* érdekében.

A Tanács jelenti, hogy egy holdnyi terjedelemben szederfa-területet jelelt ki az, utak beültetését is foganatosíttatni fogja s kéri ezek tudomásul vételét.

Záray Károly dr. nagy köszönettel fogadja a leiratot, mely a helybeli szakértők ecetfa ültetése iránti javaslatát hasznos dologgal helyettesíti. De kéri, hogy a határozat ne legyen írott malaszt. Kimutatja, hogy a szegzárdi selyemtenyésztési felügyelőség Baranyamegyében 20—21 ezer forint tenyésztési díjat fizetett ki a múlt évben s 256 ezer szederfacsemetét osztott ki. Pécs alig szerepel itt pár forinttal és pár csemetével. Indítványozza, adassék ki a rendelet a gazdasági választmánynak s az tegyen intézkedéseket s kérjenek szederfacsemeteket Szegzárdról. A selyemtenyésztésnek propagandát kell a nép között csinálni s ezt a maga részéről igéri is.

hogy az öröm és erény sugarát bevigye szegény felebarátja szomorú kunyhójába.

És oda viszi majd az anya gyermekét, és reá mutatván, tanítani fogja istenfélelemre és emberszeretetre; beszélni fog neki egy arany-szívű papról, ki atyja volt a szegényeknek, istápolója a betegeknek, szerető gondozója az elhagyottaknak; ki mindenét áldozatul hozta a felebaráti szeretet oltárára; és gőg és irigység nem vala benne.

És oda vánszorog majd emlékedhez, te nagy ember, a szegény és fáradt szemével olvasván nevedet, áldani fog, amiért annyira szeretted az ő testvéreit, és szíve nem telik meg keserőséggel, mert tudja, hogy életében annyi könnyet töröltél le, már többet nem is lehetett.

És oda telepszemek majd köréd a Mecsek bugó vadgalambjai s berkeink csalogányai mind ott akarnak majd fészket rakni a te szobrod körül, s hangtalan éjszakán majd a te panaszkodat sirják el, mert hogy még mindig oly sok a szegény, még mindig oly nagy a nyomor és szeretetlenség ezen a világon.

És szobrod körül mindig ott fognak lengeni a föld költészetének legszebb dalai: a szeretet rózsái és a megemlékezés nefelejtse.

És mi mindannyian boldogok leszünk, hogy itt vagy közöttünk.

Majorossy Imre polgármester köszönettel veszi az indítványt s kéri azt elfogadni.

A tanácsi javaslatot az indítvánnyal együtt elfogadván a közgyűlés, következtek

a választások.

A főispán a kijelölt bizottságba *Szeredy József* dr., *Littke József* és *Schapringer Gusztáv* tagokat meghíván, felhívja a polgármestert javaslattevére.

Majorossy Imre polgármester: Javaslom *Aidinger János* és *Ráth Mátyás* urakat. Eddig is ők voltak.

Egy hang: Eddig is ők voltak? Ez nem örökös tagság!

A közgyűlés ezután *Aidinger Jánost* és *Krasznay Miklóst* küldte ki a kijelölt választmányba.

Az ujonnan szervezett *harmaduljegyzői* állásra a bizottság kijelölte első helyen *Guth Béla* közigazgatási gyakornokot, második helyen *Nagy László* végzett joghallgatót.

Mindkét jelöltet éljenezvén a pártja, a főispán elrendelte a névszerinti szavazást s a szavazatszedő bizottság elnökévé *Egry Józsefet*, tagjaivá *Erreth Kálmánt* és *Ladányi Sándort* kérte fel, jegyzőül pedig *Tichy Ferenc* dr. első aljegyzőt rendelte ki.

A névszerinti szavazás eredménye lett, hogy a beadott 95 szavazatból 56 *Guthra*, 39 *Nagyra* esett és így *Guth Béla* III-ad aljegyzőnek megválasztott.

Az első oszt. számtiszt állást, bár *Hammerly Mihály* számtiszt 42 évi szolgálat után folyó évi február 1-től nyugdíjaztatott, nem töltetett be, mert az általa betöltött fog. pénztárnoki állásnál óvadék kell a számtisztnek pedig nincs. A javadalmi hivatali pénztárnoki állása annak idején szerveztetni fog.

Az első osztályú irnoki állás közfelkiáltással *Szemrád Tivadarral* töltetett be, a másodosztályú irnoki állásra kandidáltak közül *Kraft János* választott meg két szótöbbséggel *Császár K.* ellen, ki 34 szavazatot kapott.

Szemrák előléptetése által megüresedett II-od oszt. irnoki állásra *Császár Károly* választott meg egyhangulag.

A választások után *Guth Béla* a közgyűlés színe előtt letette az esküt. Az irnokok ugyanezt a főispán kezébe teszik le.

A választások után kissé megcsappant érdeklődéssel folytatták a tárgyalást, de a belvárosi templom kupolájának befedése még is nagy vitát provokált.

Herbert J. gazd. tanácsos ismertette az ügyet és elfogadásra ajánlta a tanács azon előterjesztését, hogy a belv. templom kupolája vörösrézrel fedessék be, mert a templom stilszerű átalakítása 100.000 forintnál többbe kerülne, amire pénz nincs.

Dr. Záray szerint el kellene kezdeni a kupola stilszerű átalakításával az egész templom restaurálását.

Piacsek ellenzi ezt, mert a stilszerű cserép a téli időjárást nem bírja sokáig ki, de a rézlemez igen.

Hozzá szóltak még e tárgyhöz *Horváth Antal*, a főmérnök, *Aidinger*, ki a tanácsi előterjesztést azon módosítással indítványozza elfogadni, hogy a költség 12 év alatt legyen törlesztendő; *Dr. Szeredy József*, ki a torony és a kupola összhangzatos átalakítását indítványozza.

Záray visszavonta indítványát, hanem azt kívánta, hogy az építkezést egy bizottság ellenőrizze.

Végül elhatározta a közgyűlés, hogy tervet és költségvetést készített a templom-kupola és toronynak vörösrézrel való befödésére, olyképpen; hogy a fedélszék és torony is átalakítsák a templom stíljának megfelelőleg. A költség és azok fedezéséről az árlejtések megtartása után határoz a közgyűlés, elvetvén *Littke J.* bizottsági tag azon indítványát, hogy a költség a jövő évi költségvetési előirányzatba vétessék föl.

A színháznak 250 előadásra biztosítása mintegy 560 frt felülfizetéssel egyhangulag elhatározott, mert a városnak a színházga-

tóval megkötött szerződése értelmében ez kötelesség is volt. A színház különben 250,000 forintig van biztosítva 2% díj fizetés mellett.

A kórház részére beszerzendő két gőzkazán beszerzése is nagy vitát produkált. A tanács előterjesztésében ajánlta, hogy a pozsonyi Schranz cégnél szerezzék az be 7000 forintért, mely összeg az ápolási díjakból volna törlesztendő 3 év alatt. A kémény magasabbá tételére és a befalazási munkálatokra szükséges 1000 forint pedig a két régi kazán értékesítéséből nyerné fedezetét.

Engel J. bizottsági tag kifogásolja a vízcsöves kazánt a pécsi víz nagy fokú mésztartalma miatt, a két kazán árát magasnak tartja s azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a budapesti cégek bármelyike olcsóbban szállítaná azokat.

Dr. Erreth Lajos kijelenti, hogy a vízcsöves kazánok a legcélszerűbbek, mert nem robbanhatnak szét és kevesebb tüzelőanyagot igényelnek, mint bármely más rendszerű kazánok. Ajánlja pozsonyi mint hazai céget, ki legolcsóbb ajánlatot adta be.

Hozzászóltak még a tárgyhoz polgármester, ki ellenezte az ügynek árlejtéssel való elodázását; Piacsek, ki szakértői véleményt óhajtott; dr. Záray Károly, Aidinger János, Scholz Gyula, mire a közgyűlés nagy többsége elfogadta a tanácsi előterjesztést.

A szigeti külvárosi legelőtől katonai gyakorlóterezhez csatolt 50 kataszt. holdnyi terület pótlására Krisztián Gy., Littke J. és Cirják I. felszólalása után elhatározta a közgyűlés, hogy a két részben bérbe adott mintegy 16 holdnyi szántóföldet és a honv. huszár altiszteknek használatra átengedett 3 holdnyi konyhakertet a legelőhöz csatolja, a honv. huszár altiszteknek pedig a vasút fölötti városi területről fog megfelelő területet kijelölni.

A város gazdaságának szükséges zab, tengeri és tengeri-dara szállításával Spitzer Jakab, mint legolcsóbb ajánlattevő bizatott meg.

A pénzügyőri laktanyának használt Szemányi-féle malomnak 1040 korona évi bérért további három évre való bérbevételét szó nélkül helybenhagyta a közgyűlés, valamint a gyógyszerekre szükségelt 702 forint tulkiadást is minden megjegyzés nélkül utalványozta.

A tavalyi utcarendezések folytán felmerülő 700 frtnyi tulkiadást a köveztvám főlős jövedelméből fogják fedezni.

A munkás közvetítői állás szervezése, miután arra szükség nincs, miniszteri engedély kikérése mellett mellőzni határozatott.

Polgármester jelenti, hogy a város pénztárát megvizsgálta és azt teljes rendben találta. Csak a gyámpénztárnál hiányzott néhány tűzbiztosítási kötvény és bárca, melynek beszerzését elrendelte.

A közgyűlésnek is joga lévén a város pénztárát megvizsgálni, elhatározatott, hogy Ullmann M. K. és Kindl József biz. tagok felkérésnek ezen váratlan vizsgálat megejtésére.

A jóváhagyott módosított nyugdíszabályrendelet végrehajtásával a tanácsot megbizta a közgyűlés.

Özv. Hölzl Ferencné 500 frtos alapító oklevele elfogadtatott.

Vidákovich József hegyőr hivatalból nyugdíjazandó lévén, az eljárási szabályok értelmében 3 óra szabadságot adott.

Az esküdtek alapjastromának egybeállítására hivatott bizottságba és a Farkas István-féle tanítói ösztöndíjat adományozó bizottságba a tavalyi tagok választottak meg.

Elfogadtatott a tanács előterjesztése a népnevelő bizottság elnökét és tagjait illetőleg és így itt is a múlt évié maradtak meg.

Az utmester szolgálati viszonyára, minősítésére és teendőire vonatkozó szabályrendelet en bloc elfogadtatott.

Az ingatlanok és ingók átíratásáért fizetendő városi díjakról szóló átdolgozott szabályrendelet ki lesz nyomtatva és a legközelebbi közgyűlés fog fölötte határozni.

Következett az árnyékszék és pöc-

gödörök kezelése és azok tisztántartásáról alkotandó szabályrendelet tervezetének tárgyalása, melyet Herbert J. tanácsnok ismertetett.

Dr. Záray »gyorskivégzést« követett el, amenyiben fölolvasta a keresk. miniszter és a belügyminiszternek egy konkrét esetből folyó közös rendeletét, mely szerint a pöcegödör tisztítás és kihordás szabad ipar lévén, annak monopolizálását egy városnak sem engedélyezi. Így azt indítványozza, hogy a napirendről levétessek.

Többek hozzászólása után főispán feltette a kérdést, hogy a szabályrendeletet leveszi-e közgyűlés a napirendről, vagy nem? A többség a napirendről való levételt határozta.

Végül dr. Záray K. a napirendet illetőleg szólal föl s kifogásolja, hogy a fontosabb pontok a tárgysorozat végére kerülnek, míg a kisebb fontosságú ügyek előbb kerülnek tárgyalásra.

Dr. Tróber A. főjegyző felvilágosította a felszólalót, hogy a tárgysorozatot ő a szervezeti szabályzat értelmében állítja össze, hol pontosan meg van határozva a sorrend.

Miután az idő nagyon előrehaladt, elnöklő főispán a közgyűlést bezárta és annak folytatására kedd délelőtt 9 óráját tűzte ki.

A Mecsek-Egyesület közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. február 12.

A Mecsek-Egyesület tegnap délelőtt 11 óra körül tartotta évi rendes közgyűlését a városi közgyűlési termében.

A közgyűlésen a tisztikar és választmány tagjai s több érdeklődő egyleti tag vett részt s Kardos Kálmán orsz. képviselő elnökle alatt alig egy fél óra alatt letárgyalták az egész napirendet, mely a következő volt:

1. Évi jelentés bemutatása.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
3. Tisztviselők és választmányi tagok megválasztása.
4. A jövő évi számvizsgáló bizottság megválasztása.
5. Bejelentett indítványok tárgyalása.

Az évi jelentés nyomtatásban a tagoknak megküldetvén, azt a közgyűlés tudomásul vette.

Szintén tudomásul vették a számvizsgáló bizottság jelentését is, mely szerint a pénztári számadások rendben találtak.

Ekkor következett a tisztújítás. Elnöknek ismét Kardos Kálmán; alelnököknek Bánffay Simon és Zsolnay Vilmos; igazgatónak Vassary Gyula; titkárnak Kiss József. pénztárnoknak Kiss Ernő és mérnöknek Szmik Antal választottak meg.

A választmány tagjai közül tizenegyen elfoglaltságuk miatt kihagyásukat kérték; a többi régi tagok mind beválasztottak ismét s e szerint a választmány a következő lett: Ágh Timót, Balogh Károly, Dischka Győző, Eibach Emil, Fekete Mihály, Hinka László, Incedy Dénes, Kindl József, Hanuy Ferenc (új), Koszits Kamill, Lechner Antal, Lenkei Lajos, Majorossy Imre, Matyasovszky Jakab, Mende Lajos dr., Nagy Jenő, Németh Béla, Németh Gyula, Nick Alajos, Pleininger Ferenc, Reeh György, Schapringer Gusztáv, Sey László, Stern Károly, Szeifritz István, Szigriszt Lajos, Szuly János, Tormay Karoly, Zalay Mihály és Zsolnay Imre (új)

Indítványok nem adatván be, ezzel a napirend le is tárgyalatott.

Az egyesület évi jelentéséből, melyet Kiss József titkár szakavatott tollal állított össze, közöljük a következőket:

Az egyesület a múlt évvel fennállásának kilencedik évét töltötte be s így lejárt a harmadik hároméves ciklusa is. Az elmúlt évben befejezték a Frúveisz-völgyet a Kardos-uttal összekötendő ut építését, mely új utat Kiss József-utnak nevezték el. Kikavicsoztatták a

Bánffay-utat s a szükséges fák és cserjék adományozásáért a jelentés köszönetet mond Suhá Rezső városi erdőmesternek, valamint a városi Tanácsnak és az erdészeti bizottságnak is. A Kardos-uthoz Scholz Antal és Budics tábornok engedelméből szállójuk mentén sétautak építettek. Scholz Gyula a Bánffay-ut első fordulójánál kegyhelyet építtetett s a Mária-képet az idei tavaszon helyezteti rá. A vókány-siklósi állomástól a hegyeken át Gyüdre vezető utat piros és fehér színekkel jelölték ki. Az egyesület rendezett Erdélybe egy kirándulást az Aldunán egész Adabkaleig s számos tagja az Alpesebbe is kirándult. Az egyesület Szmik Antal mérnök indítványára etnografiai és természetrajzi gyűjteményt rendezett be s ez ügy iránt báró Fejérváry Imre dr. főispán, Tormay Karoly alispán és Wiesner Rajmár bányáigazgató pártfogását is kikérte. E gyűjteménybe a helybeli képes levelező-lapokból is beillesztettek 2—2 példányt. A »pécsi takarékpénztára« 50 forint, Ivánkovics István 25 forint adományozott az egyesületnek; Schönher Mihály pedig a hivatalos helyiséget díjtalanul engedte át. A helybeli gyógyszertárak 20%-ot engedélyeztek az egyesület tagjainak. Az egyesület könyvtára több turista-művel szaporodott.

Az egyesületbe a múlt évben 92 tag lépett be és pedig 1 örökös és 91 rendes tag: kilépett 29, meghalt 9 s így a szaporulat 53. Az egyesület az 1809-ben Pécsen elhalt francia katonák sírját emlékkövel tervezi megjelölni és tízéves fennállása emlékére a Mecsek csucsán díszes kilátó tornyot készülni építtetni. Hogy ezt kivihesse s az egyesület továbbra is mindjobban felvirágozzék, a jelentés kéri a tagok buzgalmát s ezzel be is záródik.

Az egyesületnek a múlt évben 2182 forint 85 krajcár bevétel és 1959 forint 46 krajcár kiadása volt s a pénztári maradvány 223 forint 39 krajcárt tett ki. Az egyesületnek összesen van 18 örökös, 51 alapító és 550 rendes tagja. A rendes tagok így oszlanak meg: Pécsen 526, Abaligetén 2, Bányatelepen 4, Budapesten 2, Dardan 3, Károly-pusztán 1, Kisteleken 1, Kolozsvárott 1, Prágában 1, Siklóson 4, Szabolcsra 4 és Vasason 1 rendes tag lakik.

A közgyűlés az elnök és az új tisztikar életetésével ért véget feltizenkét órakor.

Polgárok ítélkezése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. febr. 12.

Az új bünvádi perrendtartás életbeléptetése óta ma volt az első bünygi esküdtbíróági tárgyalás. Ma volt az első nap nálunk, melyen nem a paragrafusok tömkelegéhez kötött, a törvénykönyvek rendelkezéseinek korlátai közé szorított bíró, hanem az esküdtek ítélkeztek a vádlott fölött. Lelkiismeretük megvizsgálása, legjobb belátásuk szerint, a méltányt érdemlő mczzanatok tekintetbe vételével a különböző pszichologiai momentumok latbavetésével ítélkeztek ma a polgárok, a polgártárs bűncselekménye fölött, rendelkeztek szabadságáról s rendelkezni fognak lelkiismeretük sugallata és legjobb belátásuk szerint a jövőben is, bűne esett polgártársaik élete, szabadsága és vagyona fölött.

Az új bünvádi eljárás életbeléptetésével megváltozott az esküdtbíróági tárgyalásokra tekintettel a tárgyalóterem képe is. Középen van (ugymint eddig) a törvényszéki elnöklő és szavazó bírák helye, előtte közvetlenül a jegyzői asztal. A bíráktól balra az esküdtek helyei, szemben velük a vádlottak padja, mely mögött a vádhatóság képviselője a törvényszéki szakértők és e mellett a védő emelvénye van. A bírákkal szemben a terem közepén van a sajtó képviselőinek helye, mely mögött a hallgatóság ül. A hallgatóság helye ma, dacára annak, hogy csak jegyekkel bocsajtották be az embereket — zsufolásig megtelt, jobbra a helybeli jogászfisúság tagjaival.

Az első bűnügyi esküdszéki tárgyalás vádlottja *Doppler Pál* maissi erdőőr volt, ki azért, mert önvédelemből egy hirhedt vadorzót lelőtt, szándékos emberölés büntetével vádoltan került a bűnügyekben ítélező esküdtek elé.

Az első polgári ítélekezésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Reggeli kilenc órakor alakult meg a törvényszék. A tárgyaláson *Simon József* kir. törvényszéki bíró elnökölt, szavazó bírák: *Apor Lipót* és *Finkey Pál* törvényszéki bírák voltak. A jegyzői tisztet *Csánk Dezső* dr. törvényszéki jegyző teljesítette. A vádhatóságot *Gyenes József* dr. kir. alügyész képviselte, mint védő *Német Lipót* mohácsi ügyvéd szerepelt. Jelen voltak továbbá *Jellachich István* dr. kir. törvényszéki orvos szakértő, *Nádor Lajos* hitesszerb tolmács és *Kaufner Jenő* dr. ügyvéd, hitess német tolmács.

Az érdemleges tárgyalást megelőzőleg *Simon József* elnök nagyhatású beszéddel üdvözölte a megjelent esküdteket.

— A századvég legnagyobb jogi vívmánya — ugymond — az új bűnvádi perrendtartás értelmében életbelépett esküdszéki eljárás, midőn a társadalom kebeléből választott polgárok ítélezhetnek a polgártárs fölött.

Azután néhány szóban eseteli az esküdszéki eljárás, a polgárság ítélezési jogának eredetét.

Eltekintve attól, hogy az ó-korban, a rómaiaknál, a germánoknál már megvoltak a »népítéletek«, tulajdonképen Franciaországból importálták az esküdtek ítélezésének fogalmát s legelőször is Anglia volt az, mely ezt a polgári ítélezést meghonosította. Nálunk Magyarországon 1840-ben foglalkozott először a törvényhozás az esküdtbírói intézmény behozatalával, de ebből a törvényjavaslatból az 1843-iki országgyűlésen — melyen ismét foglalkoztak e kérdéssel — még nem lett törvény.

Az esküdszéki intézményről legelőször az 1848-iki XVIII. t. c. intézkedik, a szabadsajtó behozatalával kapcsolatban, amikor azonban csakis sajtóügyekben mondták ki az esküdszék illetékességét. Végül az 1896: XXXIII. t. c. volt az, mely főbenjáró bűnügyekben a polgári ítélezést rendeli el s mely 1900. évi január elsejével lépett életbe.

Nagy megtiszteltetés, nagy felelősség ez az új törvény az esküdtekre, mert módjukban lesz ezentúl egy-egy vádlott fölött a társadalom nevében is ítéletet mondani. A midőn az esküdteket eme fontos kötelességük első teljesítése alkalmából üdvözli, ismételtlen hangsúlyozza, hogy az 1896-iki törvény most már erőt, súlyt és hatást kölcsönzött ama magasztos szavaknak, hogy: »a nép szava Isten szava!«

(Az ügyész beszéde.)

Az elnöknek beszéde láthatóan mély benyomást tett a hallgatóságra s midőn az elnöki beszéd után úgy az esküdtek, mint a hallgatóság nagy csoportjában támadt mozgás lecsendesedett, *Gyenes József* dr. kir. alügyész, a vádhatóság képviselője, komoly ékesszólással mondott üdvözlő beszédet.

»Mélyen tisztelt esküdt urak! — mondá — engedjék meg, hogy a büntető jogszolgáltatás legújabb vívmánya gyakorlásának első napján e helyről, melyen én állok, a közvadászról mondjak néhány szót. Midőn az új bűnvádi eljárás életbe lépett, úgy a társadalom, mint a jogi körök nagy várakozással, érdeklődéssel tekintenek ama kérdés megoldása felé, vajjon az új eljárás beválik-e? — mert óriási az a hatalom, melylyel a törvényhozás az esküdteket felruházta. Jogában és módjában lesz ezentúl a polgároknak a legsúlyosabb esetekben ítéletet mondani polgártársaik fölött, de megnyugtató ezen esküdszéki eljárás a társadalomra és vádlottakra egyaránt, mert hiszen nem a paragrafusok tömkelegéhez kötött bíró, hanem a velük szinte egy érzelmű, lelkiismeretének sugallatától befolyásolt polgárok lesznek azok, kik a vádlottak élete, szabadsága és vagyona fölött ítélezni fognak.

Szép tér nyílik az új eljárás értelmében a védői szerepeket teljesítő ügyvédeknek, de szép tér nyílik most az ügyészek részére is kiknek ezentúl mint különben eddig fokozott mértékben kötelességük lesz, nem csupán a vádlottat üldözni, mind ama szerencsétlenekben, kik a vádlottak padjára kerülnek, a megrögzött gonosztevőt látni, hanem tántorítlanul az anyagi igazság kiderítése mellett, humanusabb érzelmeknek is tért engedve, nem szoríttatva rideg paragrafusok által, csupán a lelkiismeret szavától befolyásoltan megállapítani a bűnös és nem bűnös, a megrögzött gonosztevő és a bűnbe esett szerencsétlen közötti különbséget. A jogi világ legnagyobb része — mint már említette — várakozással tekint az események fejlődése felé, de ő (a vádhatóság képviselője), ha a büntető jogszolgáltatás minden faktora átérzi hivatását, a bűnügyi esküdszéki eljárást a századvég legüdvösebb jogi eseményének tartja, szép reményekkel telve néz annak elérendő eredményei elé.

A kir. alügyész nagy hatást elért beszéde után, *Német Lipót* védő, néhány szóval üdvözölte a bíróságot, az esküdteket és közvadászt, s azután kezdetét vette

(az esküdtek kisorsolása.)

Miután az elnök konstataálta, hogy az 1900. év első ülészakájának harminc esküdtje mind jelen van, kezdetét vette a kisorsolás, mely ezentúl úgy történik, hogy egy a vád, mint a védelem képviselője 8—8 esküdtet vannak jogosítva visszavetni s a fent maradó tizenegy esküdtből alakul meg a tizenkét esküdt és két pótesküdtből álló esküdtbírószék.

A visszavetés jogával csupán a közvadász képviselője élt s az esküdtbírószék tagjai dr. Bors Emil, Mihályfy Ernő, Angyal Pál dr., Rappai Ignác, Asztalos Nándor, Fazekas Sándor, Antoni Dániel, Fürst Győző dr., Kindl József, Szeifric Antal, Molnár János, és Nagy János lettek. Póttagok: Finta Ferenc és Himmel Ferenc.

Az esküdtbírószék ekként történt megalakulása után az elnök felolvasta az új esküformát, mely lényegében megegyezik a régivel. Az új esküformában az esküdtek arra is fogadalmat tesznek, — hogy a tárgyalás alatt lévő ügyről az ítélet meghozataláig mással, mint esküdtársaikkal nem fognak érintkezni. Az esküt nem úgy, mint eddig egyszerre, hanem külön-külön tették le az esküdtbírák. Az elnök egyenkint nevében szólította őket s a föl-szolított esküdt röviden csak ennyit mondott:

— Esküszöm, Isten engem úgy segítson!

S azok pedig, kiknek vallási meggyőződésével eme esküforma ellenkezik, az egyszerűen így esküszik:

— Becsületemre és lelkiismeretemre fogadom!

(A vád.)

Az esküdtbírószék megalakítása után a vádirat rendelkező részét olvasta fel *Csánk Dezső* dr. törvényszéki jegyző. A vádirat szerint az ügyészség azzal vádolja *Doppler Pált*, hogy ez társa jelenlétében 1899. évi november 25-én *Radics Pávót* a maissi erdőben agyonlőtte.

Elnök (vádlotthoz): Megértette, hogy mivel vádolja őnt az ügyészség?

Vádlott: Igen.

Elnök: Azzal vádolják, hogy *Radics Pávót* 1899. évi november 25-én agyonlőtte. Igaz ez?

Vádlott: Igaz, de önvédelemből tettem.

Elnök: Beszélje el, hogy mikép történt ez a dolog?

Doppler Pál vaskuti születésű 25 éves, szabari illetőségű, róm. kath. vallású, nős, egy gyermek apja, vagyontalan, büntetlen, erre előadja, hogy 1899. évi november hó 25. a faluban arról értesült, hogy *Radics Pávónál*, ki veszedelmes vadorzó hírében állott, egy nyulat láttak. Erre egyik erdőőr társával összeszobeszélt, hogy estefelé vadorzó lesre mennek az uradalmi erdőbe. Estefelé ki is men-

tek, de sokáig kellett várakozniok, anélkül, hogy valami gyanúsat láttak volna. Már-már a hazamenetelre gondoltak, midőn az erdő másik részéről egy lövés zaját hallották. Az időközben beállott sötétségben azonban nem mertek a fák között maradni, hanem az erdőt körülvevő útra menve igyekeztek a hely felé, ahonnan a lövést hallották. Ott aztán meglátták *Radics Pávót*, ki midőn az erdő-őrökkel szemben találta magát, fenyegető álláspontot foglalt el, mit *Doppler Pál* észrevéven rákiáltott.

— Le a puskával! mire a vadorzó ezt felelte:

— Az Istennek sem!

Vádlott társa ekkor megkapta *Radics* fegyverének csövét, de *Radics* egy rántással kikapta a kezéből a fegyvert és ráfogta *Doppler* társára. Attól való félelmében, hogy a vadorzó mindkettőjüket agyon találja löni, vádlott célzás nélkül, arcához sem emelve a puskát, lőtt s a lövés után *Radics* összerogyott.

Elnök: Tudta ön, hogy milyen fegyver van *Radics*nál?

Vádlott: Nem. Sohasem láttam azelőtt a puskát.

Elnök: Mit csináltak azután, hogy *Radics* összerogyott?

Vádlott: Bejelentettük az esetet a főerdész urnak, ki velünk ment a községi előjárósághoz, ahol jelentést tettünk. Hogy ezután mi történt, azt nem tudom, mert engem — nehogy a nép fellázadjon — ott tartottak a község házában.

Miután vádlotthoz, ki különben higgadtan és értelmesen válaszolt a kérdésekre — több kérdés nem intéztetett, kezdetét vette

(a tanukihallgatás.)

Az első tanu *Weinmann István*. Az általános kérdésekre előadja, hogy 18 éves mohácsi illetőségű, majsi segédjegyző.

Elnök: Mit tud ön *Radics Pávó* agyonlövéséről?

Tanu: 1899. évi november hó 25-én történt, hogy az uradalmi főerdész jelentést tett arról, ami az erdőben történt. Erre én, néhány előjárósági taggal, mezőőrrel és a bíróval kimentem a helyszínére, hogy a jegyző urtól kapott utasításhoz képest a meglőtt vadorzó fegyverét behozzam.

Elnök: Mily helyzetben találták odakint *Radics*ot?

Tanu: *Radics* jobb felén feküdt a földön s jobb kezében tartotta a fegyvert, csövével felfelé, mely cső véres volt.

Elnök: Miért vették el *Radics*tól a puskát?

Tanu: Mert a jegyző úr meghagyta nekem, hogy a puskát behozzuk.

Védő kérelme folytán a tanu vallomására megeskettetik, azután a második tanu, *Burghardt Péter* kihallgatását kezdték meg. Tanu azt vallja, hogy ő is a többiekkel kint járt az erdőben *Radics* hullájánál, de közel nem mert menni.

Elnök: Miért nem?

Tanu (ki nem tud magyarul és vallomását a hitess német tolmács fordítja): Mert *Radics* rossz ember hírében állott s attól féltünk, hogy ha még esetleg él, hát valamelyikünket meglövi.

Elnök: Hogy érti ezt »rossz ember«?

Tanu: Ugy, hogy a faluban azt beszéltek, hogy *Radics* vadorzó s amellet is igen rossz lelke van.

Elnök: Milyen helyzetben találták önök *Radics*ot?

Tanu: *Radics* jobb felén feküdt, balkezében tartotta a puskát, melynek szija a kezére volt csavarva. A puska csöve önmaga felé volt fordítva.

Elnök: Mutassa meg kérem, hogy feküdt *Radics*. Feküdjön le kérem.

Tanu: Lefekszik oly helyzetben, hogy jobboldalára fekvő, a bűnjelként szolgáló fegyvert balkezébe veszi s csövét önmaga ellen fordítja.

Molnár János esküdt: Miatán Weinmann és Burghardt tanuk merőben ellentétesen vallanak, kérem a tanukat szembesíteni.

A tanukat szembesítik egymással, de mindennek dacára mindketten megmaradnak állításaik mellett.

A tanu megeskettetését a vád képviselője és dr. Gyenes József kir. alügyész kérése folytán későbbre halasztják.

A következő tanu **Drenovác Jócó** kihallgatása után, ki lényegtelen vallomást tett, **Dopler Pál**, vádlott társát hallgatták ki, ki ugyanugy mondja el az esetet, miként Dopler.

Földvály Dániel, a Radics által fenyegetett másik erdőőr elmondja, hogy a kérdéses napon Doplerrel lesben állottak s midőn meghallották a lövést, a hang felé tartva találkoztak Radicscsal, kit fegyverének letételére szólítottak fel.

Radics nem tette le a fegyverét, a midőn Földvály elakarta azt tőle venni, rákapta a puskát. Ekkor lőtt Dopler, ki célzás nélkül süttötte el fegyverét.

Földvály Dániel kihallgatása után elnök az ülést 5 percre felfüggesztette.

(Szünet után)

Schusztér Vilmos erdészt hallgatták ki, ki az esetről csak annyit tud, amennyit neki Dopler jelentett. Radics Pávó különben veszedelmes vadászó hírében állott, kitől az összes erdőőrök féltek, de feljelenteni nem merték, mert az agyonlövással fenyegette őket.

Hercig Antal csendőr, ki már fegyvert is kobzott el Radicsától és **Bauhofer János**, kit egy izben, midőn birsalmalopáson kapta, Radics agyonlövással fenyegetett, mindketten azt vallották, hogy Radics Pávó veszedelmes, rettegett vadászó volt, kitől különösen az erdőőrök tartottak, olyannyira, hogy akadt erdőőr, ki a vadászótól való félelmében kötelességének teljesítését is elmulasztotta, mert nem mert az erdőbe menni.

Pont dél volt, midőn e tanuk kihallgatását befejezték, s ekkor az elnök a tárgyalást délutáni félkét óráig a felfüggesztette.

Az eddigi eljárástól eltérőleg az esküdt bíróság tagjai ebéd idejére elhagyhatják a törvényszéki termet, az elnök azonban figyelmeztette őket, hogy sem a tárgyalásról, sem annak menetéről, a sem hozandó verdikt vagy ítélet eshetőségéről senkivel se beszéljenek.

Délután 2/2-kor elnök megnyitja a tárgyalást, konstataivan mindenekelőtt az esküdtök, vádlott, panaszos és tanuk jelenlétét.

A felolvasott boncjegyzőkönyv szerint néhai Radics Pávó hulláján a bal mellén az emlőbimbó vonalában egy 3 cm. átmérőjű folytonossági hiány van s a bal mellüregben fel liternyi fekete vér és több húscsapat találtatott, nemkülönben a vér és hús közt söréteket is leltek a boncolás közben. A boncoló orvosok konstataáltak, hogy a szívburok teljesen szét van roncsolva, mit közeli távolságból történt söréttel megtöltött puska lövés okozott. A halál okául az elvérzést állapították meg.

Ezzel szemben **Jellasi István dr.** törvényszéki orvos, szakértő kijelenti, hogy a halál *szívszélhűdés* következtében állott be s nem az elvérzés okozta azt, mert ez utóbbi esetben Radics Pávó hosszabb ideig maradt volna életben. A többire nézve a boncjegyzőkönyv adatait elfogadja.

Majd az elnök felszólítja a vádlottat, hogy mutassa meg fegyverrel kezében azt a helyzetet, mikor a végzetes lövést tette. Erre vádlott megmutatja Radics és Földvály állását s az ő helyét; elmondja és megmutatja, hogy a fegyvert nem emelte arcához, nem célzott, csak irányba fogta a puskát s kénytelen volt rögtön löni, különben társa és ő kaptak volna lövést, mert Radicsnak kétesövű puskája volt.

Földvály a helyzetet illetőleg teljesen egybehangozóan vallott a vádlottal. Arra a kérdésre azonban, hogy Dopler Pál mily magasságban tartotta a fegyvert, nem tudott vá-

laszolni, mert Dopler az ő háta mögött állt s így nem láthatta.

Jellasi István dr. a boncjegyzőkönyv adataival megegyezőnek látja úgy a vádlott, mint Földvály vallomását.

Ezek után az ügyész javasolja **Földvály Dániel** és **Drenovác Jócó** meghittetését, mit a törvényszék elfogad. A törvényszék határozata szerint tehát fentnevezett tanuk leteszik vallomásukra az esküt. Majd elnök felolvassa Dopler Pál vádlott számára kiállított községi bizonyítványt, mely szerint vádlottat ezideig mindenki csendes, békés természetű, becsületes embernek ismerte.

Több előterjeszteni való sem a vád, sem a védelem részéről nem lévén, az elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelentette ki s felhívta a kir. ügyészt a vád és az esküdtöknek felteendő kérdőpontok előterjesztésére.

(A vád elejtése.)

Gyenes József dr. kir. alügyész, mint a vádhatóság képviselője, azzal kezdi, hogy a vád előterjesztése előtt a végtárgyalás adatai nyomán szerzett meggyőződését kinyilatkoztassa. Azon kezdi, hogyha nem volna a helyzet olyan komoly és fontos, ha nem nehezédnek súlyos felelősség a vádhatóságra és esküdtökre — nehogy a vádlott egyrészt törvényes alap nélkül vádoltassék s másrészt igazságtalanul sujtassék — ez a mai bűnügy dramai fordulatokban a legérdekesebb volna, mely e teremben előfordul. Dramai, pszichológiai és logikai okok játszottak össze e dráma létrehozásában. A vad indulat, egy emberélet elleni szándék bosszú kitörése, vagy egy más emberélet fenntartására irányuló természetes ösztön hatása alatt dördült-e el a fegyver Dopler Pál kezében?

A bizonyítási eljárás adatai a tényállást teljesen tisztázván, azokat nem ismétli. Kérdés, vajjon szándékosan tette-e a halálos lövést a vádlott, vagy a helyzet kényszerítette rá? A btkv. 75. §-a a beszámíthatóságot kizárja a jogos önvédelem esetén. Radics Pávó fellépése olyan volt, hogy ez az önvédelem fenforgott. Földvári Ádám életének megmentéseért kényszerítve volt löni a vádlott, mert Radics Földvárit célba vette. Hogy Radics löni akart, ezt a hullá fekvése és Weinmann István tanu igazolja. Drenovác Pál is ezt vallotta eskü alatt. A többi tanuk beigazolják, hogy Radics erőszakos, vakmerő ember volt. Bauhofer Jánost egyszer birsalmák miatt akarta lelőni. A veszéiy tehát elképzelhető az erdőre nézve. Régi boszu, gyűlölködés fenn nem forog. Egyedül a helyzet kényszerítő hatása alatt tette, amit tett a vádlott, s ez az önvédelem feltételeit magában foglalja.

Mindezeknél fogva a Doppler Pál ellen a btkv. 279 §-a utköző szándékos emberölés miatt emelt vádat a királyi ügyész a vádlott ellenében elejtette.

Az elnök erre felhívta a megölt özvegyét, hogy a királyi ügyészség jogaiba lépven, fenntartja-e a vádlott büntetésének kívánását?

Özv. **Radics Pávóné** szül. **Podrunács Krisztina** 25 éves, bezedeki születésű, ugyanottani lakos, görög-kel. vallású, egy gyermek anyja nem kívánja a vádlott megbüntetését; havi 5 frt kártérítést kér, mert szegény asszony.

Az elnök erre kijelenti, hogy vád nem lévén, a bíróság határozathozatalra és annak írásba foglalása végett három óraker délután visszavonult.

Negyed órai tanácskozás után következett.

(a határozat)

kihirdetése. Simon József elnök olvasta fel a törvényszék határozatát:

„Ő Felsege a király nevében, a pécsi kir. törvényszék mint esküdtbíróóság **Simon József** kir. törvényszéki bíró elnöklété mellett **Apor Lipót** és **Finkey Pál** törvényszéki bírák, mint szavazó bírák és **Csánk Dezső dr.** mint jegyző jelenlétében, **Gyenes József dr. kir. alügyész** vádhatósági képviselője mellett az

1900 évi február hó 12-én tartott nyilvános ülésében a büntető törvénykönyv 279 §-a utköző szándékos emberölés büntetével vádolt **Doppler Pál** vaskuti születésű, 25 éves szabari illetőségű és mai lakos erdőőr bűnügyében, a vádhatóság képviselője által tett megszüntető indítvány folytán sértett **Radics Pál** özvegyének nyilatkozata kapcsán, a további eljárást beszünteti.

Az ítélet kihirdetése után a hallgatóság a legnagyobb csendben távozott a tereméből.

Az egész tárgyalás folyamán az érdeklődők sorában a helybeli törvényszéki bírói karának számos tagján kívül **Sávell Kálmán** kir. főügyész és **Rákossy Imre dr. kir. alügyész** is jelen voltak.

Hírek.

Pécs, 1900. február 12.

Hétfői levél.

Kedves szerkesztő ur!

Elirták előlem az újságírók és színészek bálját. Pedig nekem is lett volna egy s más mondanivalóm a maguk nyugdíjintézetéhez.

Többek között, hogy — házasodjanak meg. Ha jó parthiet csinálnak, akkor kész a nyugdíjintézet már is s nem kell várniok évekig.

Mást most már nem mondok. Hanem e helyett leírom ezt a kis históriát, melyet a kaszinó-balon hallottam:

A napokban megismétlődött a városban **Bisson** pompás bohózata: „A megboldogult”.

Tudvalevőleg ama darabnak egy meghalt férj a hőse, a kiről halála után derül ki, hogy életében milyen nagy kópé vala és egyszerre két feleséget is tartott magának.

A leleményes bohózatíró három felvonás alatt szerencsésen lebonyolítja a képtelen szövevényeket, de az életben aligha fog ilyen könnyen menni a dolog és előreláthatólag a prókátoroknak sok fáradságába fog kerülni, a míg a vizsás helyzetben valamelyes salomoni határozatra jutnak.

Ugy esett a dolog, hogy mintegy két év előtt egy utazó ügynök feleségül vett egy pécsi leányt. A hazasság persze meglehetősen hideg maradt, mert a férj uram folyton az ország különböző részeiben utazgatott és ilyenkor a levelek végére biggyesztett irott csókok képviselték egyedül a hitvesi szerelem megnyilatkozásait. Ha pedig olykor-olykor hazajött a férj, ideges és főképen fáradt volt. Ilyenkor e stereotip sóhajjal csendesítette el a feleségét:

— Hja, az üzlet az első!

Egyszerre aztán váratlan hírből repült az asszonykához és ez a hír a szalma özvegyet igazi özvegygé tette. Arról értesítették ugyanis, hogy a férjét elgázolta a vonat és meghalt.

Mikor a közvetlen fájdalom és gyász első ideje letelt, az özvegy ügyvédje tanácsára kérvényt intézett az államvasutak igazgatóságához, férjeért pénzbeli kárpótlást kérve. Biztosra vette, hogy ezt meg is fogja kapni.

Képzeltető tehát, mennyire meg volt lepelve, a mikor kérvénye elutasító határozattal érkezett vissza. De igazán meglepő volt az indokolás ez egyszer!

Azt mondja az indokolás, hogy az elgázolt férjnek felesége már egy ilyen kérvényt beadott, tehát egyik, vagy a másik asszony nem igazi felesége volt az elhunytnak.

Valóban egy észéki menyecske hasonló joggal kérte a kárpótlást a „megboldogult”-ért és fölötte meglepődött, a mikor a pécsi kollegájáról értesült.

Most mindkét asszony ügyvédnek adta át az ügyét, beperelte kárpótlásért az államvasutak igazgatóságát.

Nemsokára meglesz e sajátságos ügyben a végtárgyalás és akkor majd ki fog derülni, hogy kettőjük közül: melyik özvegy az — özvegyebb.

Britt Annika.

Napirend 1900. február 13-án.

Naptár: kedd, febr. 13. — Róm. kath.: Ede. — Prot.: Ede. — Görög-kel.: (febr.) Trifon. — Zsidó: Adar 14. — Nap két 7 óra 12 perckor; nyugszik 5 óra 20 perckor. — Hold két délután 3 óra 55 perckor; nyugszik 6 óra 7 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai intézet jelzése szerint: enyhe idő és eső várható.

Városi közgyűlés délelőtt 9 órakor.

Közigazgatási bizottság ülése a vármegyén d. e. 9 órakor.

Vendéglősök közgyűlése d. u. 3 órakor a Vigadóban.

Kath. kör táncestélye este 8 órakor.

Színház: »Kuruclufang«; népszimű.

— **(Kaszinó-bál.)** Szombat este folyt le a kaszinó-bál, mely siker dolgában az összes bálak között az első volt. A város és a környék színejeva találkozott ez estélyen. A rendezőség, különösen a kaszinó igazgatója semmi fáradságtól nem riadt vissza, hogy a kaszinóbál a nagy várakozásnak, melyet mindenki hozzá ítélt, megfeleljen. A termekben az exotikus éghajlat tavasza volt s míg künn szakadt a téli, hideg eső, a táncteremben más égalj alatt gondolta magát az ember. A délszaki disznóvénnyek, kezdve a lépcsőháztól, elfoglaltak minden zugot, ugyszólván az exotikus növények erdejét varázsolták a termekbe a kaszinóbál rendezői.

A rendezőség esti 9 órakor bankettre gyűlt a kaszinóban, mely alatt a kaszinó igazgatója Kardos Kálmánra, a kaszinó elnökére emelte poharát. Kardos viszont az igazgatót éltette. Röviden végezvén a vacsorával a rendezőség elfoglalta helyét, hogy felvezessék a sűrűn érkező hölgyeket. Robogtak a fogatok, melyekből könnyedén ugrottak ki az est tündérei. Hamarosan annyira megtelt a táncterem, hogy bizony csak ügyyel-bajjal lehetett táncolni, minden második lépésnél meg kellett állami, pedig a billiárd teremben is táncoltak sokan. A szebbnél szebb toillettek s a piluló lányarcok tündéri báj kölcsonöztek az estélynek. Annak tényét emelték a fiatal asszonyok, kik ugyancsak szép számmal jelentek meg a bálon. Az első négyesre szintén két teremben álltak fel s mintegy 150 pár táncolta azt.

A bálon megjelentek Zech Arnold báró, vezérőrnagy, Cankl Rezső, Littke Gusztáv, Nagy Valér, Udvarnok Győző ezredesek s a helybeli tisztikar számos tagja. Ott volt Kardos Kálmán, Aidinger János, Sável Kálmán, Blaskovich István, Balogh Károly, Dragonescu Döme, Opris Péter, Lukrits István, Röck Sándor, Varga Nagy István, Nagy Jenő, Fekete Mihály, Erreth János, Jobst László, Nendvich Andor, Littke József, Jeszenszky Lajos stb. stb.

Asszonyok: Littke Józsefné, Littke Jenőné Komáromi Mariska, Littke Ernőné, Darócy Aladárné, Zelesny Károlyné, Dragonescu Dömené, Pachner Oszkárné, Radocsay Sándorné, Hamerli Józsefné, Hamerli Imréné, Scholz Gyuláné, Breining Pálné, özv. Wursterne, Ludwig Ferenc drné, Lederer Henrikné, dr. Porges Miksáné, Luiszer Viktorné, Röck Gyuláné, Opris Péterné, monostori Erreth Jánosné, Kaffka Károlyné, özv. Bachné, Müllherr Alajosné, Reberics Imréné, özv. Kasza Józsefné, dr. Lauber Rezsőné, Kaltnecker Gusztávné, Jamnicky Istvánné, Geiger Dezsőné, Jeszenszky Todorné (Ibafa), Tripammer Károlyné, dr. Stein Henrikné, dr. Darányi Ferencné, Jacoby Fülöpné, dr. Gaál Jenőné, Duka Achillné, Rihmer Béláné, Schwabach Zsigmondné, Schönherr Mihályné, Eötvös Gusztávné, Schapringer Moricné, dr. Löwy Lipótné, Tallian Gyuláné, ifj. Angyal Pál drné, Jobst László drné, Bodó Aladar drné, Oberhammer Antalné, Tiszay Dezsőné, Kelemen Mar drné, özv. Dobos Ferencné, Szinkovics Károlyné, Kopp Tivadarné, Blau Adolf drné, Lauber Rezső drné, Csigo Jánosné, Fekete Minálné, Ság Ernő drné (Siklós), Hoffmann Lajosné, Nagy Valérné (N. Kanizsa), Müller János drné, Modly Béláné, Lenkei Lajosné, Benkő Gyuláné, stb. stb.

Leányok: Bedő Panni, Bach nővérek, Breining Olga, Benkő Margit, Cankl Mici, Duka

Miléva, Dávid Ilonka, Dobos nőv., Eckensberger nőv., Eötvös Ilonka, Engl Olga, Festetich Irma (Eszék), Fekete Irma, Folt Elvira, Fronnert Margit, Hoffmann Mariann, Jeszenszky nőv., Kaltnecker Ilona, Kusinszky Blanka, Kopp Irma, Lauber Margit, Luiszer Margit, Lutsch Mariska, Löwy Márton, Müllherr Mici, Mazaly Etelka, Nagy Klémi, Nagy Ella (N. Kanizsa), Opris Angi, Pachner Angi, Reberics Gizella, Röck Janka, Radocsay Mariska, Rihmer Margit, Schapringer Mici, Szekula Sárika, Tallian Irma, Trixler Aranka, Vasváry nőv., Zelesny Sarolta, stb. stb.

A szünóra alatt, valamint a csárdásokhoz Rác Gusztai bandája szolgáltatta a talp alá valót, a tour-táncokat s négyeseket a katonazenekar fujta. Az est sikerét nagyban előmozdította a fokozódó jókedv, mit leginkább jellemez az, hogy még reggeli 6 órakor is táncoltak.

— **(Névmagyarosítások.)** Amberger Márton, németbolyi tanító és kiskoru Klára, Margit és Ferenc gyermekei Székelyre, — Klein Ernő Leonhardt, barcsi illetőségű, budapesti lakos pedig Katonára magyarosították nevüket belügyminiszteri engedély folytán.

— **(Baranya az Urániában.)** A budapesti Uránia-színház igazgatósága meghívta Rónaky Kálmán dr. megyei árvaszéki ülnököt, hogy Baranyamegye ethonografiai viszonyairól, népszokásairól és egyes vidékeiről felolvasást tartson. A felolvasást megfelelő képek fogják kísérni s így megyénk jellemző népszokásai, viseletei és regényes vidékei a fővárosiak előtt is ismertekké lesznek.

— **(Új anyakönyvvezetők.)** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Somogy vármegyében a kiliti anyakönyvi kerületbe Dömötör Kálmán jegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá a nemesvidiba Begedy István segédjegyzőt, a jádiba Bodnár Zoltán segédjegyzőt, a szennaiba pedig Mesits Gábor segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és a szennai anyakönyvvezető helyettes kivételével őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **(Bulletin a vizáról.)** A Tettye vizállásáról a főmérnöki hivatal ma a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a tettyei forrás vizszolgálati képessége f. hó 11-én reggel 2057 köbméter. Ma, hétfőn, a vizszolgálati képesség 2057 köbméter.

— **(A paksi kath. legényegylet)** folyó hó 18-án saját termében színlelőadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díjak: I—III. sorban 80 kr. (1 kor. 60 fill.) ülőhely a többi sorokban 50 kr. (1 korona), állóhely 40 kr. (80 fill.) Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Szinre kerül a »Sárga csikó«, eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban, írta Csepregy Ferenc.

— **(Népgyűlés.)** A helybeli szociáldemokrata párt tegnap délelőtt 10 órakor népgyűlést tartott a gyár-utca 7. szám alatti egyleti helyiségben. A népgyűlés elnöke Mihálovits József, jegyzője Kalmár Rezső volt. A napirendre a magyarországi gazdasági átalakulások és a hazafiság kérdése volt tűzve s ehhez Szabó József, Végő József és Horváth József szóltak hozzá. Mindegyik szónok elég mérsékeltlen beszélt, úgy, hogy hatósági rendre utasításra nem volt szükség. Az elég nagy érdeklődés mellett lefolyt népgyűlésen a hatóságot Schultz Ferenc rendőrkapitány képviselte, Kovács Antal rendőrbiztos kíséretében. A népgyűlés egynegyed egy órakor ért véget.

— **(A kereskedő ifjak estélye.)** A pécsi kereskedői ifjak — kiknek estélyei nálunk sikerült voltuknál fogva e téren nem csekély hírnévnek örvendenek — fényesen sikerült táncestélyt rendeztek szombaton a »Vigadó« összes termeiben, melyeket zsufolásig megtöltött az estély iránt érdeklődő közönség. Az estély érdekes műsora Szekula Sárika énekével kezdődött, ki ismert kitűnő

hangja és előadó képességével néhány népszerű magyar dalt énekelt, melyeknek elhangzása után a közönség zajos és szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta a szereplőt. Ezután Füredi Sándor hegedűművész lépett a podiumra s már ismert érzésteljes, magas zenei technikájú és nagy tudásra valló hegedűjátékával gyönyörködtette a hallgatóságot. Majd a pécsi szintársulat jeles baritonistája, Mezei Andor énekelt el a rabszolgadalt a »Görög rabszolgá«-ból, mit a közönség szünni nem akaró tapsaiban megnyilatkozó közkívánatra a »Säckingeni trombitás« bucsudalával kellett megtoldania. A műsor következő számát Tibor Lóri éneke töltötte be, mely után Németh János, a pécsi szintársulat kedvelt komikusa, mint utánczó mutatta be sokoldalúságát. Az érdekes műsört tánc követte, mely a legjobb kedvben a késő reggeli órákig tartott. A tánc-kedv és az estély népességének ecsetelésére talán elég lesz annyit feljegyeznünk, hogy Farkas Sándor zenekarának hangjai mellett százharminckét pár táncolta az első négyest. A pécsi kereskedői ifjak eme farsangi estélyüket egyesületük könyvtár-alapja javára rendezték, mely alap háromszáz korona — a farsangi estély tiszta jövedelmével — szaporodott. Az estélyen megjelent hölgyek névsora a következő: Asszonyok: Marton Áronné, Krausz Jakabné, Trebitscher Dávidné, Kemény Mórné, Krausz Józsefné, Diamant Dezsőné, Steurer Ignácné, Vajda Sománé, Grosz Oszkárné, Leipnikné, Killer Róza, Schwartz Hermanné, Grimm Ignácné, Gipsz Józsefné, Eisner Józsefné, ifj. Löwy Adolfné, Oblath Adolfné, Naschitz Adolfné, Mitzky Mórné, Stark Ignácné, Hirschfeld Samuné, Schiller Józsefné, Böhm Márkné, Klein Ferencné, Präger Samuné, Könyves Jenőné, Németh Jánosné, Mezey Andorné, Brenner Károlyné, Simándi Józsefné, Hirschfeld Daniné, Löwenbein Jenőné, özv. Schwartz Mórné, Schwartz Benőné, Lehr Dávidné, Schwartz Adolfné, Ernsterne, Mayer Jakabné, May Jánosné, Weiller Mukiné, dr. Fürst Győzőné, Friedmann Józsefné, Schwartz Henrikné, Grünhuth Adél, Marton Miksáné, özv. Goldbergerne, Honig N.-né, dr. Fodor Ignácné, Taussig Árminné, Szántó Mórné, Weisz Zsigmondné. Leányok: ürgevári Krausz Blanka, Grün Brigitta, Schwarz Friduska, Schlesinger Jennike, Blau Irénke (Cserkut), Neufeld Gizike, Schwarz Róza, Eckstein Rezső, Honig nővérek, Goldberger Riza, Dorner Ella, Lustig Cecília, Friedmann nővérek, Rosenthal Mariska, Fischer Terus, Spuller Franciska, Schlesinger Helén és Melinda (Nagy-Kanizsa), Kohn Józsa, Frank Mariska, Wohl Ilonka, Schön Luiza, Mitzky Ella, Deutsch Sarolta, Fischer Hermin (Mohács), Schlesinger Frida, Schultz Ilona (Temesvár), Kohn Juliska, Fuchs Karola, Saudek Ella, Fischer Iluska, May Ilonka, Klein Szidónia, Schwartz Józsa (Sopron), Lipkovits nővérek, Saider Szerém, Brenner Ilka, Lehr Józsa, Robauer Vilma, Schwartz Regina, Steiner Szilvia, Fuchs nővérek, Fehér Hermin, Präger Aranka, Böhm Jolánka, Löwy Luise, Bergl Helén (S-Szill), Deutsch Sárika, Reichstädter nőv. stb. stb.

— **(Végzetes kocsizás.)** Balázs János fuvaros tegnap délután részeg fővel hajtott végig a siklói országuton. Lovai egyszerre megbokrosodtak s Balázs oly szerencsétlenül esett le a kocsiról, hogy bal lábát kitérte. Ápolás végett beszállították a városi kórházba.

— **(A hadastyánok bálja.)** Sikerrült táncmulatságot rendeztek f. hó 10-én, szombaton a Scholz-sörcearnokban a baranyamegyei katona-hadastyán betegsegélyző-egylet tagjai. Az ez alkalomra szépen feldiszipelt teremben igen sokan gyűltek össze fiatalok és öregek s kora reggelig ropták a táncot a fáradhatlan táncosok. Az első négyest 40 pár táncolta. Jelenvoltak asszonyok: Hoss Györgyné, Szingstein Jánosné, Jung Istvánné, Hanka Ferencné, Sisler Jakabné, Uglár Andrásné, Ritzl Jánosné, Hartmann Andrásné, Fischer Sán-

dorné, Auguszt Lajosné, Muska Antalné, Tanhauzer Frigyesné, Bauer Ádámné, Trotter Boldizsárné, Szücs Istvánné, Ripperger Gyuláné, Széleitner Györgyné, Mándl Sándorné, Maurer Béláné, Szirci Józsefné, Dudek Antalné, Wolhern Györgyné, Wágner Jánosné, Pupi Jánosné, Roba Józsefné, Deak Lajosné, Pisof Ferencné, Káp Józsefné, Brankovics Józsefné, Alt Alajosné, Holicsek Jánosné, Számpi Ádámné. Lányok: Kormos Anna, Muszil Viktoria, Srot Mari, Lerk Tonhauzer Amália, Tex Mariska, Klein Veronika, Honig Margit, Hermann Katalin, Bozsok Eti, Pancir Erzsébet, Rák Paula, Dudek Irma, Dudek Aranka, Csop Anna, Lein Katinka, Slap Katica, Szlabik Emma, Halbucker Rozika.

— **(Vendéglősök ipartársulati gyűlése.)** A pécs-baranyai vendéglősök ipartársulata holnap, február 13-án d. u. 3 órakor tartja a helybeli Vigadó épületében évi rendes közgyűlést a következő tárgysorozattal: 1. Választmány évi jelentése. 2. Pénztáros és számvizsgálók jelentése. 3. Felmentvény megadása. 4. Tisztikar megválasztás. 5. Esetleges indítványok tárgyalása. A választmány ez uton is felhívja az ipartársulat kötelékébe tartozó vendéglősöket, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, mert csak a tagok vállalt buzgalma és érdeklődése képes előmozdítani a célt, a melynek szolgálatára az ipartársulat hivatva van.

— **(Szakegyletek közgyűlései.)** A pécsi építőmunkások szakegylete tegnap délelőtt 10 órakor tartotta évi rendes közgyűlést, melyen a hatóságot *Rinjha* János rendőrmester képviselte. Délután 3 órakor volt a kádársegédek szakegyletének évi rendes közgyűlése, a melyen a hatóságot *Sirkány* Ármán t. rendőrkapitány képviselte. Mindkét közgyűlésen tudomásul vették a múlt évi jelentéseket s megválasztották az új egyleti tisztviselőket.

— **(Halálozás.)** *Róthmüller* Károly, a pécsi kereskedővilág egyik tekintélyes és közismert tagja, vasárnap éjjel váratlanul meghalt. Alig egyheti gyengélkedés után történt hirtelen halála, mely általános részvétet keltett mindenfelé. *Róthmüller* mint kereskedő, régi multra tekinthetett vissza s a »Menyasszony«-hoz címzett női divat és ruhakereskedése sokáig igen virágzó volt. A múlt évben kereskedésével felhagyván, házában az István-pincét rendezte be. Halála hírére az izr. hitközség épületén és a keresk. ijt. kaszinón kitűzték a gyászlobogót. Temetése holnap (kedden) délután félhárom órakor lesz.

— **(Gold Mór csődügye.)** Az Amerikába vitorlázott *Gold Mór* ellen hitelezői csődöt kértek. A pécsi kir. törvényszék el is rendelte a csődöt »Gold Mór és Társa«, vilányi és az »Első villányi mészgyár, *Gold Mór*« kövesdi cégek ellen és ezen cégek egyedüli tulajdonosa, *Gold Mór* ellen. Csődbiztos *Vodácska* Ferenc, törvényszéki albiró; tömeggondnok dr. *Rásky* Béla, helyettese dr. *Paragh* Antal, pécsi ügyvédek. Igénybejelentési határidő március 31-ike; felszámolási határnap április 7-ike.

— **(Adomány.)** *Szautter* Gusztáv ügyvéd, a »Pécsi Figyelő« laptulajdonosa, a színészek és hírlapírók nyugdíjintézete javára 20 koronát adományozott.

Művészet, irodalom.

○ **Képzelt beteg.** *Mezei* Péter volt a fővonzó. A kik színházban voltak, az ő játékát jötték élvezni. A Vigadóban és a nemzeti kaszinóban fényes bálak voltak és így csak kis közönség nézte végig *Mezei* művészi alakítását és élvezte tökéleteset nyújtó alakítását. Természetes játéka, kellemes hanghordozása nagy előnye *Mezei*nek s művészi alakítását gyakran kitörő tapsokkal honorálták. *Jeszenszky* Irén is a mindenben kotnyeles szabálány szerepében jó alakítást nyújtott. Angelikát

Baróthy Irmától láttuk, *Bélinet Veszpréminé*, *Diaforiust Sebestyén Géza*, *Tamást pedig Nádas* játszotta. *Moliere* vigjátékát teljesen érvényre juttatták, a sikamlósabb részeket pedig észrevétlenül futottak keresztül. Ugy látszik hogy a kékceruza is működött.

○ **Napoleon öcsém** *Rákossy* Viktor és *Guthi Soma* nagy sikerű darabja, mely a Vigaszínházban egymásután 25-ször adatott előzsfolt ház előtt s a mely még most is állandóan műsoron van; az összes vidéki színházakat megelőzve a jövő hét folyamán kerül a bemutatásra a pécsi színházban. A társulat tagjai a legnagyobb ambícióval készülnek a bemutató előadásra, a melynek oly nagy sikert jósolnak, milyen az idén még nem volt. A címszerepet *Nádas* József játssza. A többi szerepeket: *Németh*, *Sebestyén*, *Delli*, *Sarlay*, *Hadrik Anna*, *Jeszenszky*, *Pásztor* és *Bátosi* játsszák. A nagyszerű ujdonságot *Tiszay Dezső* rendezti.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése febr. hó 12-én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A képviselőház ma kezdte meg a költségvetés részletes tárgyalását.

Az udvartartás költségeinél *Kossuth* Ferenc külön magyar királyi udvartartás szervezését követeli s határozati javaslatot nyújtott be, hogy a király hosszabb ideig Budapesten tartózkodásra felkérressék.

Ugron Gábor lelkesen válaszolja a magyar nemzet ragaszkodását az uralkodóházhoz s azt mondja, hogy ha Ausztria nem volna is, nem csatlakozhatnánk más dinasztiahoz. Ennek fejében azonban a nemzet is megkövetelheti, hogy az az uralkodóház is teljesítse kötelességet a hű magyar nép iránt. *József* főhercegen kívül egy tagja sincs az uralkodóháznak akit intim barátság fűzne hozzánk. Csak vadászni járnak hozzánk s elfeledik, hogy itt nemcsak vadak, hanem emberek is vannak. (Zajos helyeslés.) Példájukat az arisztokracia is követi. Csatlakozik *Kossuth* határozati javaslatához.

Széll Kálmán válaszában hangsúlyozza, hogy a királyt magyarországi vonatkozású aktusoknál magyar méltóságok környezik. Az udvar eddig azért nem tölthetett köztünk több időt, mert a budai királyi várak szűk volt. Ha a budai palota felépül, teljesül a nemzet óhajta. *Ellenzi* *Kossuth* javaslatának elfogadását. A többség mellőzte is a határozati javaslatot s elfogadta a tételt, a mely után még letárgyalák a kisebb költségvetési tételket.

Kossuth Ferenc határozati javaslatot adott be a választási jog kiterjesztése tárgyában, *Ugron-Polonyi* az általános szavazati jog behozatala tárgyában és *Barabás* Béla a képviselők számának 200-ra való leszállítása tárgyában.

Mindezeket a javaslatokat *Széll* Kálmán ellenezte különösen pedig az általános szavazati jog behozatala ellen érvelt azzal, hogy ez által megbízhatatlan elemek kezébe kerülne az ország sorsa.

TÁVIRATOK.

— **A transzváli háború.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Londonból jelentik, hogy *Kimberleyt* a boerok erősen bombázzák. A lakosság hősiességgel türi az ostrom okozta szenvedéseket.

Roberts főparancsnok 3500 emberrel *Kimberley* fölszabadítására siet, hol az inség óriási. Csak lóhussal élnek, az asszonyok és gyermekek január 8-ka óta éheznek.

A boerok megkezdtek az offenzívát a *Tugela* déli oldalára visszavevett angolok

ellen. *Joubert* 6000 boert küldött *Buller* seregének bekerítésére.

— **A román sajtó a brassói iskolákról.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A *Telegraful Romanului* azt írja a brassói iskolák szubvenció-ügyéről, hogy az Isten akaratából olyan kormányunk van, a mely a nyilvános diszkussziókból kiküszöbölt egy kérdést, a mely a haza polgárai között huszonöt éven keresztül egyenetlenséget szült és bizalmatlanságra adott okot.

— **Henrik herceg Bécsben.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Henrik* porosz herceg tegnap délután 5 óra 50 perckor érkezett Bécsbe. A pályaudvaron a király, a főhercegek és a diplomáciai kar fogadták. Ő Felsőége megölelte, megcsókolta a herceget s bemutatta neki a kíséretet, azután a burgba hajtottak.

— **Hivatali sikkasztás.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A fővámsóhivatalnál ezekre menő sikkasztás nyomára jutottak. *G. L. mázsatiszt* évek óta sikkasztja a sőt. Az elsikkasztott érték 9—10 ezer forintra rug.

— **Széll a királynál.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Bécsben *Széll* Kálmán miniszterelnök vasárnap délelőtt 11 órakor ötnegyed óráig tartó kihallgatáson volt őfelségénél. A miniszterelnök a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

— **Kisfaludysták napja.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A *Kisfaludystársaság* ötvenharmadik nagygyűlését tartotta vasárnap délelőtt az akadémia dísztermében nagyszámu előkelő közönség jelenlétében. A nagygyűlést *Szász* Károly nyitotta meg. Ezután *Beöthy* Zolt főtitkár beszámolt titkári jelentésében az elmúlt év eseményeiről. Az elnök tetszéssel fogadott jelentése után *Hegedüs* István olvasta fel *Achilles* cím alatt a királyné kortui kastélyáról írott elegiát. Ezután *Berzevicy* Albert tartotta meg székfoglalóját ezen a címen: A *Sirének* hazájában. Felolvastak még *Kozma* Andor és *Bárony* István Végül *Szász* Károly néhány szóval berekesztette a nagygyűlést.

— **Bányászok sztrájkja.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Kladnóban* a helyzet változatlan. Egy szomszédos bányában 1394 ember közül 1147 sztrájkol.

— **Schmidt József lemondása.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Schmidt* József államtitkár vasárnap beadta államtitkári állásáról való lemondását, minthogy egy előkelő fővárosi takarekpénztárunk vezérigazgatójává választotta. A távozó államtitkár tegnapelőtt írta alá a szerződést, a mely őt az illető pénztárhoz köti. *Schmidt* József különben ép most tölti be állami szolgálatának tizedik évét s így távozása után megfelelő nyugdíjban fog részesülni.

— **A nemzetiségi kérdés.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) *Széll* Kálmán miniszterelnök a nemzetiségi kérdésben mondott nagy beszéde a nem magyar ajku nemzetiségek körében rendkívüli benyomást keltett. Mint a *Kel. Ért.*-nek Aradról jelentik, a hazafiasan gondolkodó oláhok nagy örömmel fogadták a miniszterelnök nyilatkozatait, mint a melyek teljesen megegyeznek azon nézetekkel, melyek a kölcsönös egyetértés létesítése érdekében ép a románság köréből legelőször felhangzottak.

— **Szerzetesek reformja.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A római szentszék tudvalevőleg már évekket ezelőtt a magyarországi szerzetes rendeknek reformját, illetőleg azok körében a tegelem szigorítását vette

tervbe, és miután az a ferencrendiek magyarországi társházaiban már életbe is lépett, most az irgalmasokra került a sor, a kiket követni fognak a többi szerzetesrendek is. Az irgalmas barátok körében, akik amugy is tisztán a humanizmus szolgálatában állanak, az új fegyelem kedvezőtlen fogadtatásban részesült, és bár a többség elfogadja a szigorubb szabályokat, mégis vannak köztük olyanok, akik az az új rendnek magukat alávetni nem akarják.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIZS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

185. sz.
 1900.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi királyi járásbíróságnak 1899. évi V. I. 639. számú végzésével, dr. Jobszt László ügyvéd által képviselt Pécsi sörteshizláló és árurak részvénytársaság felperes részére Gross L. (Lina) alperes ellen 244 korona 24 fillér köv. és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 1203 kor. 30 fillére becsült ingóságokra a fentidézett pécsi járásbírósági 1899. V. I. 639/2. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az alap és felül foglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán Szabolcs bányatelepen leendő megtartására határidőül 1900. évi február hó 28. és következő napjain délután egynegyed 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróilag lefoglalt butorok, lakásberendezés, üzleti árucikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Pécsen, 1900. február hó 8-dik napján.

Engler Kálmán
 kir. bir. végrehajtó.

10205. sz.
 Tlkv. 1899.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Pécsi Takarékpénztár és dr. Nemes Vilmos ügyvéd végrehajtatóknak Kata Sándor örökösei végrehajtást szenvedők elleni 100 frt, 38 frt tőkékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a szentlőrinczi kir. járásbíróság területén levő, Szent-Király község határában fekvő s a szent-királyi 201. sz. betétben I. 1—9. sorsz. a. felvett ingatlanokra 537 frt becsárban mégis a szent-királyi 200. sz. betétben † 2092. brsz. a. felvett részletre 55 frt becsárban mint kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok

az 1900. évi március hó 1-ső napján d. e. 9 órakor Szent-Király község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 53 forint 70 krajczárt és 5 forint 50 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. é. nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécs, 1899. évi október hó 8-dikán.
 A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Bogyay Pongrácz
 kir. trvszéki bíró.

Angyal Samu

Pécsett, Király-utca 3. (Hajó épület.)

Ajánlja nagy választéku áruraktárát,

uri, női divat és rövidáru czikkeit,

u. m. saját gyártmányu férfi-ingeit, gallér, kézelőket, legujabb nyakkendőit, legjobb szabásu alsónadrágot, fegyházban kötött harisnyáit, jó minőségű és szabásu fűzők (Mieder), keztyűk, kötények, csipkék, szalagok, fátyolok és minden e szakba vágó czikkeket.

**Olcsó, mérsékelt árak. —
 Pontos kiszolgálás.**

Hirdetések jutányos áron vétetnek föl kiadóhivatalunkban.

Uj tűzifakereskedés.

Schuller József és fia
 Pécs, Vitéz-utcza 34.

Ajánlja kitűnő minőségű tűzifáját a következő jutányos árakon:

Gyertyánfa hasáb ölenként	12. — kr.
Bükkfa „ „	11.80 „
Kevert hasábfa „	11. — „
Gyertyánfa gömbfa	9.75 „
Bükkfa gömbfa	9.50 „
Faszén métermázsánként	2.20 „
Vágott fa „	— .80 „
Vágott gömbfa, gyertyán és bükkfa kevert, waggononként 100 mm. a pécsi állomáshoz szállítva	45. — frt.

Megrendelések:

a Maletter-féle telken,
 Vitéz-utcza 34. szám alatt, a fatelepen, eszközölhetők.

Megrendelések eszközölhetők még: Gyimóthy Gyula ur fűszerkereskedésében Vásártér 1., Blanz József ur papirkereskedésében Király-utcza, özv. Tausz V.-né dohánytőzsdéjében és Mauthner Mór ur fűszerkereskedésében Ferencziak-utcza.

1 főnyeremény 100.000 kor. értéktárgy,

4 főnyeremény egyenkint 20.000 kor. értéktárgy stb.,

20% levonással készpénzben nyerhető

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett

Nagy Jótékonyági Sorsjáték

egyetlen sorsjeggyével.

Minden sorsjegy még öt huzáson utóműzetés nélkül játszik, daczára annak egy sorsjegy ára

csak egy korona.

V-dik huzás visszavonhatlanul

m á r h o l n a p.

Sorsjegyeket ajánl a

Nagy Jótékonyági Sorsjáték

kezelősege, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára,

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utcza 1.

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak személypénztárai és minden dohánytőzsdé.